

орієнтацій «на процес навчальної діяльності» та «результат навчальної діяльності».

Важливим етапом цієї роботи вважаємо осмислення студентами цілі навчання як поетапного переходу від механічного засвоєння знань до аналізу та синтезу результатів власної навчальної діяльності.

Стимулювально-мотиваційний компонент пронизує всі інші компоненти процесу навчання. Без його реалізації студенти не приймуть ціль і завдання навчання, оцінка результатів їх діяльності не буде виконувати мотиваційну функцію, до змісту навчання виявлятиметься байдуже ставлення. Перед педагогом постає завдання проектування та реалізації заходів, спрямованих на стимулювання інтересу студентів до розв'язання поставлених задач. У вищій медичній школі, завданням якої є професійна підготовка майбутніх фахівців медичної сфери, стимулювально-мотиваційний компонент передбачає формування в студентів позитивної мотивації до майбутньої професії. Якість навчального процесу залежить як від професійної майстерності викладача, так і від уміння здобувача освіти розуміти та сприймати задачі й зміст навчального предмета. Домінування ініціативності й усвідомлення студентом необхідності одержання високих результатів у навчанні базується на формуванні в майбутніх фахівців: по-перше, соціальних мотивів своєї діяльності; по-друге, інтересу до змісту навчання. Інтерес до змісту навчання стимулюється шляхом створення посильної складності навчального матеріалу, його урізноманітнення, урахування індивідуально-психологічних особливостей за умови визначення способів діяльності студентів (наприклад, упровадження активних методів навчання, в основі яких лежить пошукова діяльність) [3, с. 17].

Отже, реалізація стратегічних цілей національної вищої медичної освіти уможлиблюється шляхом створення у вищих медичних навчальних закладах освітнього середовища, яке не лише забезпечує провадження освітньої діяльності на сучасному рівні, але й стимулює здобувачів вищої освіти до активності, професійного й особистісного зростання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про освіту» від 23.05.1991 р. № 1060-XII (із змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.
2. Ждан В.М., Бобирьов В.М., Білаш С.М., Беляєва О.М. Сучасне освітнє середовище вищого медичного навчального закладу як фактор його конкурентоспроможності. Медична освіта. 2017. №3 (75). С. 40-46.
3. Гончарова Є. Є. Формування позитивної мотивації до навчання студентів-іноземців у контексті їх адаптації до освітнього середовища ЗВО України. Актуальні питання медичної (фармацевтичної) освіти іноземних громадян: проблеми та перспективи : збірник статей навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 22 листопада 2018 р. Полтава, 2018. С. 17-19.
4. Цюман Т. П., Бойчук Н. І. Кодекс безпечного освітнього середовища: метод. посіб. / за заг. ред. Цюман Т. П. К. : 2018. 56 с.

УДК 378.147:61:355.01

Л.А. Жук, С.М. Цвіренко, М.М. Фастовець, Н.І. Гасюк, О.О. Калюжка

Полтавський державний медичний університет, Україна

ЦИФРОВІЗАЦІЯ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У статті обговорюються нагальні проблеми, які виникли в системі освіти внаслідок збройної агресії російської федерації проти України. Результати діяльності МОН для підтримки української освіти. Висвітлені основні виклики системі освіти в умовах воєнного стану, нові реалії функціонування системи освіти в Україні. Значимість цифровізації і кіберзахисту в сучасних реаліях. Обговорюється значимість програми про підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності. Обґрунтована важливість технологій дистанційного

навчання в період пандемії COVID 19 і в умовах воєнного стану для закладів медичної освіти.

Ключові слова: цифрові технології, цифровізація, кіберзахист, освіта, онлайн-навчання.

Urgent problems that arose in the education system as a result of the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine are discussed in the article. Results of activities of the Ministry of Education and Science to support Ukrainian education. The main challenges to the education system in the conditions of martial law, the new realities of the functioning of the education system in Ukraine are highlighted. Significance of digitization and cyber protection in modern realities. The significance of the program on improving the qualifications of pedagogical workers on the development of digital competence is discussed. The importance of distance learning technologies in the period of the COVID 19 pandemic and in the conditions of martial law for medical education institutions is substantiated.

Keywords: digital technologies, digitization, cyber protection, education, online learning.

24 лютого 2022 р розпочата військова агресія російської федерації проти України, яка стала викликом не тільки для суверенітету і соборності нашої держави, але і для сфери медичної освіти.

Забезпечення максимальної якості освітнього процесу у медичних вузах є пріоритетом освітньої діяльності і в сучасних складних умовах воєнного часу.

Основні проблеми, які виникли - це загроза життю та здоров'ю всіх учасників освітнього процесу, значні руйнування освітньої інфраструктури: пошкодження приміщень закладів освіти, навчальної матеріально-технічної бази. Для медичних вузів нашої Держави стали значними втратами руйнування навчально-виробничих баз, які були розташовані на територіях лікарень. В межах нашої Держави, а також поза межами України відбувається вимушене масштабне переміщення учасників освітнього процесу. Вже виникли втрати контингенту здобувачів освіти, а в деяких регіонах і викладацького складу [3].

Є проблема доступу до освіти студентам-медикам, втрата управлінського освітнього контролю, особливо на тимчасово окупованих територіях, а також насильницька переорієнтація українських здобувачів освіти на російські навчальні програми.

Ситуація, яка склалася, зумовила черговий виклик для сфери освітніх цифрових технологій. Перший виклик був в період пандемії Covid 19.

Цифровізація – відображення сучасної парадигми розвитку суспільства, коли конкурентоспроможність та ефективність постають як життєво необхідні якості. Цифровізація сприяє спрощенню освітнього процесу, роблячи його більш гнучким, пристосованим до реалій сучасного дня, що забезпечує формування конкурентоспроможних професіоналів [6].

У сфері медичної освіти і науки процес цифровізації має різнобічне застосування: від організаційного забезпечення і технологічної інфраструктури до педагогічних підходів

Несприятлива безпекова ситуація повернула здобувачів усіх рівнів освіти зі стаціонарного навчання до онлайн-навчання та викладання. Це не оминуло і здобувачів вищої медичної освіти. Актуальною стала проблема із забезпеченням швидкісним інтернетом, особливо на тимчасово окупованих територіях та де окупованих місць, в яких зруйнована інфраструктура. Багато закладів мають труднощі через недостатньої розвиненості електронних освітніх платформ.

Залучення міжнародних партнерів, представників бізнес-сектору Міністерством освіти, дало можливість організувати максимальне якісне дистанційне навчання в

умовах воєнного стану медичних вузів.

Багато уваги заслуговує підтримка міжнародних партнерів. МОН максимально сприяє проведенню спеціальних тренінгів щодо використання нових інструментів. Увага донорів фокусується на розвитку й забезпеченні доступу до топового контенту для українських університетів. На сьогодні досягнуто домовленості з лідерами ринку онлайн-навчання – платформами Coursera, Udemy та edX – про надання безкоштовного доступу до широкого спектра курсів для наших студентів [3,5].

Багато фондів долучається до співпраці. Так, міжнародний фонд «Відродження» долучився до допомоги університетам в освоєнні цифрового навчання та розвитку освітніх цифрових сервісів, сприяв створенню команди підтримки й промоції дистанційного навчання серед закладів вищої освіти.

У межах вступної кампанії 2022 р. до закладів вищої освіти за підтримки Постійного представництва ЮНЕСКО в Україні стартував прототип системи для проведення національного мультипредметного тесту, який не оминув і здобувачів медичної освіти. Технічне завдання на зазначену систему розроблено за підтримки швейцарсько-українського проекту «Децентралізація для розвитку демократичної освіти» (DECIDE [3].

Особливої актуальності в умовах воєнного стану набуває кіберзахист. До початку війни, а саме 14 травня 2021 р., Радою національної безпеки і оборони України було схвалено Стратегію кібербезпеки України, а тепер Україна вже фактично захищає свої кордони у кіберпросторі [6].

Важливою складовою професійного педагога є цифрова компетентність, особливо у сучасній системі медичної освіти. Міністерством освіти і науки України затверджено Типову програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності (наказ МОН від 10.12.2021 302 № 1340). Дана програма дає можливість усім суб'єктам підвищення кваліфікації надавати послуги професійного розвитку педагогічних працівників із підвищення їх цифрової грамотності, результати яких не потребують окремого визнання педагогічними радами закладів освіти. Підвищення рівня компетентності слухачів є основною стратегією і метою даною програми. Головним вектором є підготовка до подальшої роботи в умовах цифровізації та європейський розвиток [3].

Впровадження технологій дистанційного навчання стає невід'ємною складовою як для української системи освіти, так і для світової галузі освіти. Ці технології не просто актуальні, а й життєво необхідні. Наповнення різних платформ освітнім контентом, онлайн-технології зв'язку змусила Пандемія COVID-19. Війна додатково об'єктивно актуалізувала продовження розпочатих активностей та їх усебічне поглиблення.

Задля забезпечення рівних можливостей доступу до освіти та працевлаштування всіх громадян України за підтримки проекту EU4DigitalUA (Академія електронного урядування (e-Governance Academy) здійснюється запуск е-документів про освіту в мобільному застосунку «Дія». Розроблено та проходить погодження Порядок формування та застосування е-документа про освіту, сформовано технічні вимоги до публічної електронної послуги. За результатами реалізації послуги особа матиме доступ до відомостей про власні документи про шкільну, професійну (професійно-технічну), фахову передвищу, вищу освіту, а також до документів про науковий ступінь [1,3].

Цифрові технології дедалі активніше використовуються для вдосконалення організації освітнього процесу та покращення управління в медичних закладах освіти. Для управлінців створено ряд освітніх реєстрів, функціонують освітні інформаційні системи, за допомогою яких збирається, обробляється, зберігається різноманітна

статистична та адміністративна інформація [2].

Період пандемії COVID-19 і наступний за ним період дії воєнного стану, запроваджений унаслідок збройної агресії РФ проти України, актуалізували нові вимоги до розвитку освітніх інформаційних технологій у контексті як забезпечення ефективного дистанційного й змішаного навчання, так і поліпшення управління освітою в умовах наявності значної чисельності внутрішньо переміщених учасників освітнього процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Биков В. and Гуржій А. Інформатизація освіти у цифровому суспільстві. In Nauka, Educacja, Wychowanie i Praca. Warszawa: Siedlce, pp. 119-135, 2018.
2. Карплюк С.О. Особливості цифровізації освітнього процесу у вищій школі. Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку. Матеріали методологічного семінару НАПН України. 4 квітня 2019 р. / за ред. В. Кременя, О. Ляшенка; укл. А. Яцишин, О.М. Соколюк. Київ, 2019. С. 188 – 197.
3. Освіта України в умовах воєнного стану. Інформаційно-аналітичний збірник МОН України, Київ 2022.
4. Підсумковий звіт Оцінювання потреб України у сфері освіти (6 травня – 24 червня 2022 р.). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/07/07/Pids.zvit.Otsin.potreb.Ukr.u.sferi.osvity-UK-6.05-24.06.22.pdf> (укр).
5. Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науковопедагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2022 році : постанова Кабінету Міністрів України від 07.07.2022 № 767. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/proderzhavne-zamovlennia-na-pidhotovkufakhivtsiv-naukovvkh-naukovo-pedahohichnykh-ta-robitnychykh-kadriv-napidvyshchennia-kvalifikatsii-ta-perepidhotovku-kadriv-u-2022-rotsi-769-070722>.
6. Українські заклади вищої освіти під час війни. URL: [http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/news&data\[5012\]\[id\]=16449](http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/news&data[5012][id]=16449).

УДК 81'253:378(477)(045)

І.Г. Западинська

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, Україна ДОЦІЛЬНІСТЬ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ В УКРАЇНІ В ЕПОХУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

В поданій статті висвітлені актуальні проблеми підготовки перекладачів синхронного перекладу в Україні та підкреслена важливість цієї професії в процесі євроінтеграції. Коротко розглянуто історію становлення перекладацької діяльності в Україні та перспективи її розвитку. Як свідчить довідникова література, переклад – відтворення оригіналу усного або письмового повідомлення (у широкому значенні цього слова) засобами іншої мови зі збереженням єдності змісту та форми. Перекладач (у широкому розумінні) – проміжна ланка в комунікації, необхідність в якій виникає у випадках, коли коди, якими користуються джерело й адресат не збігаються; у вузькому значенні – людина, яка професійно займається перекладом [3]. Потреба в послугах професійних перекладачів в Україні останнім часом стабільно зростає, гостро постає питання конкурентоспроможності фахівців цього профілю, прогнозується подальше збільшення попиту на їх послуги на 20% за рік. Такий підвищений попит з боку підприємців на дипломованих фахівців-перекладачів показує наскільки зріс в суспільстві рівень розуміння того, що в перекладі необхідний професіоналізм, що переклад - це складний процес міжмовного посередництва, що вимагає солідної професійної підготовки. В Україні не вистачає теоретичних і методичних розробок у галузі професійної підготовки синхронних перекладачів, що привело до появи суттєвих недоліків у цій системі, а саме – недостатнього рівня професійної компетентності вихідного продукту ВНЗ (виробника), ускладнення